

'I HE FAKAMAAU'ANGA POLISI
FAKAMAAU'ANGA HIA
FAI'ANGA LESISITA NUKU'ALOFA

C/No.CR149/23, CR150/23 CR CR151/23, CR152/23,

ATTORNEY GENERAL'S OFFICE	
INITIALS: 30/11/23	DATE: Jh
☒ File	☐ Website
☒ Database	☐ Social Media
☒ Email internal	☐

'I HE VAHA'A 'O: Polisi

Talatalaaki

MO: Ma'ati Voni Lino

Faka'iloa

TU'UTU'UNI

Ko e faka'iloa ni 'oku faka'ilo ia 'aki 'a e tikite 4 'a ia 'oku ha atu 'i 'olunga.

Ko 'ene tikite fika CR 149/23 'Oku faka'ilo ai ki he fakatupu 'i ha angekehe ha maveuveu 'i he'ene kaila kia Pesi Ngaue 'o Nukunuku 'o pehe, Ta'ofi 'a e fanga kuli he 'oku tapu na'a tuku ia kau fana kimoutolu he loto hala pule'anga 'o Nukunuku.

Ko ene tikite fika 150/23 'oku faka'ilo ai ko 'ene fana 'i he loto kolo ta'e tomu'a ma'u ha ngofua mei he 'Ofisa kolo 'a ia 'i he'ene fana'i 'a e kuli he loto hala Pule'anga.

Ko 'ene tikite fika 151/23 'oku faka'ilo ai ia ki he ma'u mo ha me'atau ta'elaiseni 'a ia 'i hono ma'u mo ha me'a fana 12 'i ho falenofo'anga ka 'oku te'eki ai ke ma'u ha'o laiseni.

Ko 'ene tikite fika 152/23 'oku faka'ilo ai ia ki he ma'u mo e mahafu ta'elaiseni, 'i hono ma'u 'a e fo'i mahafu 12 'e 8 'i hono falenofo'anga.

Na'e tali halaia pe 'a e faka'iloa 'i hono lau 'o 'ene ngaahi tohi fekau ni.

Ko e ngaahi tautea:

Ko e tautea ki ha fakatupu 'i ha angekehe ha maveuveu 'i he feitu'u fakapule'anga ko e mo'ua pa'anga 'o 'ikai laka hake 'i he T\$250.00 pea ka 'ikai totongi kene nofo popula 'o 'ikai laka hake 'i he mahina 'e 6.

Ko e tautea 'o e fana 'i he lotokolo ta'e tomu'a ma'u ha ngofua mei he 'Ofisakolo ko e mo'ua pa'anga 'o 'ikai laka hake 'i he T\$1,000.00 pea ka 'ikai totongi ke nofo popula 'o 'ikai laka hake 'i he mahina 'e 12.

Ko e tautea ki he ma'u mo ha me'a tau pe mahafu ta'elaiseni ko e nofo popula 'o 'ikai to e laka hake 'i he ta'u 'e 5.

Ko e lekooti 'o e faka'iloa:

Ko e faka'iloa 'oku 'ikai sola ia ki he fakamaau'anga, kuo 'osi faka'ilo pea mo'ua ki he'ene fakahoko ha ta ma'ama'a, fakatanga'i 'o ha 'Ofisa fakapule'anga, kaiha'a mo e fakatupu ha lavea pea 'i he 'aho 5/12/2018 na'e tautea ai ia 'i he'ene tikite fika CR 14/18 ki he fufuu'i 'a e me'atau mo e mahafu kuo humau ta'efakalao kene totongi 'a e T\$1,000.00 'i he mahina 'e taha pea ka 'ikai pea ngaue popula he mahina 'e ua.

‘Oku mahino ‘aupito ‘i hono ta’ofi ko ia ‘a e fakatupu ‘i ha angakehe ha maveuveu ‘a hono tokangaekina ‘a e nofo ‘a e sosaieti kenau ongo’i malu mo fiemalie. Ko e kaila ko ia ‘a e faka’iloa ke ta’ofi ‘a e fanga kuli he ‘oku tapu na’a tuku ia ka ne fana kinautolu na’e fai ia ‘i he loto hala pule’anga ‘o Nukunuku. ‘Oku mahino mai pe ‘oku ‘ikai kene toka’i ha taha, pea ke fai ‘a e taha kotoa pe ki he me’a ‘oku ne tu’utu’uni. Ko e fa’ahinga ‘ulungaanga ‘eni ia ‘e ‘ikai ongo’i malu ai mo nofo nonga mo fiemalie ‘a e sosaieti pea ‘oku taau ia ke ta’ofi ke ‘oua to e fai pehe ha taha.

‘Oku mahino ‘a e natula ta’etoka’i ‘a e faka’iloa he’ene fana kuli ia he loto kolo. Pea ko e mahu’inga ke fakaha ki he ‘ofisakolo ke malu’i ‘a e kakai’o e kolo na’a lave pe mate ai ha taha. ‘Oku taau ia ke ta’ofi ke ‘oua to e fai pehe ha taha.

‘Oku mahu’inga ‘aupito ke laiseni ‘a e mahafu mo e me’atau kotoa pe he ‘oku ‘i ai hono tu’utu’uni ki hono founa hono tauhi telia ‘a e mo’ui hoto ki’i family mo e sosaieti. Fakatatau ki he ta’u motu’a ‘o e faka’iloa kuo ‘osi totonu ke mahino ia ki ai, ka ‘oku ha mahino mai pe ‘a ‘ene ta’efieauna mo e ‘ikai tene toka’i ‘a e Lao ‘o e fonua.

‘I he hopo ko ia ‘i he vaha’a ‘o Rex v Manase Mohenoa CR171/18 na’e faka’ilo ai ia ki he ma’u mo e me’atau ta’e laiseni. Ko e starting point ko e ta’u ‘e 3 mahina ‘e 3. Na’e toloi kakato ‘a e tautea.

‘I he hopo ko ia ‘i he vaha’a ‘o Rex v Kaluseti Holani CR 52/22 na’e faka’ilo ai ‘a e faka’iloa ki he ma’u mo e me’atau ta’e laiseni. The starting point ko e 18 months. Na’e toloi ‘a e kongā ‘o e tautea.

Ko e tautea:

Ko ho’o tikite fika 151/23 teke ngaue popula ai he mahina ‘e 18

Ko ho’o tikite fika 152/23 teke ngaue popula ai he mahina ‘e 18

Ko ho’o tikite fika 149/23 teke mo’ua T\$100.00 ke totongi ia ‘i loto he uike taha pea ka ‘ikai pea teke ngaue popula uike taha.

Ko ho’o tikite fika 150/23 teke mo’ua T\$300.00 ke totongi ia ‘i loto he uike ua pea ka ‘ikai pea teke ngaue popula uike tolu.

Faka’iloa ko ho tautea ki ho’o tikite fika 151/23, 152/23, ‘e ngaue’i fakataha. ‘a ia ko ho tautea ko e ngaue popula he mahina ‘e 18. Ko e ‘uhi ko e ha mai ‘oku ‘ikai teke ako pe ngaue’aonga ‘aki ‘a e tautea na’e ‘osi hilifaki atu kiate koe ‘i Tisema 2018, ‘oku kei ‘asi mai pe ho ‘ulungaanga ta’efieauna mo e ‘ikai teke pehe atu ko e ha ha taha ko ia ai ‘e ‘ikai teu toloi ha kongā ‘o ho tautea.

‘Oku ou tali ‘a e kole ke tauhi fakalao ‘e he kau Polisi ‘a e me’atau mo e mahafu.

Na’e fai ‘eni ‘i Nukunuku ‘i he ‘aho 29 ‘o Novema 2023

FAKAMAAU